

Palas, Karel

K sedmdesátinám Milana Kopeckého

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. D, Řada literárněvědná. 1995, vol. 44, iss. D42, pp. [131]-134

ISBN 80-210-1410-5

ISSN 0231-7818

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/108809>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

KAREL PALAS

K SEDMDESÁTINÁM MILANA KOPECKÉHO

Dne 14. května vstoupil mezi sedmdesátníky v plném pracovním vypětí profesor Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně PhDr. Milan Kopecký, DrSc. Jeho výročí připomínáme letným ohlédnutím za výsledky jubilantovy odborné činnosti v posledních desíti letech (navazujeme jím na obsáhlejší přehled Kopeckého vědecké, pedagogické a vědeckoorganizační práce, zveřejněný spolu s jeho výběrovou bibliografií v SPFFBU, 34, 1985, D 32, s. 7–23). Z rozsahových důvodů ponecháváme stranou jubilantovy příspěvky k dějinám slavistiky, stati o novočeské literatuře, recenze a články s vyhraněně popularizačním zaměřením.

V nejnovějších publikacích M. Kopeckého se přirozeně dostávají do popředí práce sumarizující povahy, v nichž autor zúročil výsledky svého dlouholetého intenzivního studia.

To se zvláště zřetelně projevuje v jeho **učebních pomůckách**, těsně souvisejících s jubilantovou působností vysokoškolského pedagoga (učitelskou činnost na Filozofické fakultě MU, trvajícím nepřetržitě od r. 1953, rozšířil r. 1991 o externí výuku na Slezské univerzitě v Opavě), a v přehledech informujících o starším českém literárním vývoji zájemce domácí i zahraniční. Ze spisů takto orientovaných připomínáme Kopeckého skriptu *Starší slovenská literatura* (Filozofická fakulta UJEP, Brno 1985, 160 s.), *Starší česká a slovenská literatura* (SPN, Praha 1987², 211 s.; upravený dotisk vydala Fil. fak. MU, Brno 1991, 186 s.), *Starší české drama* (Fil. fak. UJEP, Brno 1987², 255 s.), *Přehled starší české literatury II* (UK, Praha 1989, 190 s. — společně s Jiřím Hošnou), *Dějiny starší české literatury* (Slezská univerzita v Opavě, Opava 1991, 80 s.; 1992², 98 s.), *Česká literatura od 20. let 17. století do 70. let 18. století* (Fil. fak. MU, Brno 1993, 74 s.) a *Tchéquie. Littérature tchèque* (Patrimoine Littéraire Européen 4a. Le Moyen Âge, De Boeck Université, Bruxelles, s. 667–688).

Celoživotní bádání Milana Kopeckého o literárním umění období **humanismu a renesance** v posledních letech vyústilo především do knižní publikace s dominujícím syntetizačním charakterem *Český humanismus* (Melantrich, knižnice České myšlení, sv. 14, Praha 1988, 282 s.) a dále do dvou edic: *České*

humanistické drama (Odeon, Praha 1986, 375 s.), zveřejňující deset divadelních her z 16. a začátku 17. století, námětově čerpajících převážně z bible, a výbor z renesanční zábavné beletrie *Komu ženu svou poručiti a jiné kratochvilné rozprávky* (Blok, Brno 1986, 287 s.). Z dílčích studií tematicky ukotvených v témž období měly by zde být připomenuty alespoň stati *Kleinepik des tschechischen Humanismus* (sborník Studien zum Humanismus in den böhmischen Ländern, Böhlau Verlag, Köln-Wien 1988, s. 425–440), *Česká obdoba Dalmatinovy bible* (sb. 16. stoletje v slovenskom jeziku, književnosti in kulturi, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Ljubljana 1986, s. 227–237), *Lactantius Firmianus v českém humanismu* (Nad meditacemi věků. Sborník k 110. výročí narození Josefa Kratochvila, MÚ a Státní vědecká knihovna v Brně, Brno 1992, s. 98–105) a *Zum Jubiläum Nicodemus Frischlins aus tschechischer Sicht* (Zeitschrift für Slawistik, 37, 1992, s. 319–320).

Po své šedesátce se M. Kopecký nejintenzivněji zabýval výzkumem **barokní literatury**, která poutá jeho pozornost už od studentských let. Z ní se zaměřil především na tři významné osobnosti českého literárního baroka, na J. A. Komenského, Fr. Bridela a B. Balbína.

Z řady jubilantových komeniologických studií, článků a edic vybírám *The Creative Art of Comenius in the Process of Education and Unbringing* (sb. Impact of J. A. Comenius on Educational Thinking and Practice, Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, Uherský Brod 1984, s. 119–123), *Domov a svět Jana Amose Komenského* (Fil. fak. UJEP, Brno 1985, 10 s.), *Le Manuel de J. A. Comenius* (AC, 6, Praha 1985, s. 137–149), *Komenskýs Fortuna und ihre literarische Analogien* (AC, 8, Praha 1989, s. 111–119), *Nový zákon v „Manuálu“ J. A. Komenského* (sb. Filologia e letteratura nei paesi slavi. Studi in onore Sante Graciotti, Carucci editore, Roma 1990, s. 565–573), *John Amos Comenius as a Theoretician of Literature* (AC, 9, Praha 1991, s. 99–111), *Rekonstrukce literárněteoretického systému J. A. Komenského* (J. A. Komenský a kultura jeho doby. Sborník statí k 400. výročí narození J. A. Komenského, Moravské zemské muzeum, Brno 1992, s. 17–28), *Komenského versologie a Slovensko* (Slovenská literatúra, 39, 1992, s. 273–278; též ve sborníku J. A. Komenský a slovenská kultura, Univerzita Komenského, Bratislava 1993, s. 200–204), *Komenský a Třanovský* (Z kralické tvrže, 18, 1991–1992, s. 41–47), *Svár funkcí v díle J. A. Komenského?* (SCetH, 24, s. 74–80), *Die Bibel und J. A. Komenský* (sb. The Bible in Cultural Context, Czech Society for the Study of Religions, Brno 1994, s. 193–197), *Comenius as a Biblist* (SPFFBU, 43, 1994, D 41, s. 15–22). Svě dosavadní komeniologické bádání završil jubilant knižním souborem *Komenský jako umělec slova* (MÚ, Spisy Filozofické fakulty, č. 287, Brno 1992, 138 s.), v němž stati laděné k obecnějším problémům a postupující komparatisticky alternují s kapitolami soustředěnými k analýze jednotlivých děl Komenského (zejména Labyrintu, dramatických děl, duchovní poezie i prací literárněteoretických) a k hlubšímu poznávání jejich literárnosti.

Vedle Komenského se M. Kopecký v posledních letech nejvíc zabýval tvorbou Friedricha Bridela. Přípravné práce o tomto předním básníku 17. stol., ulo-

žené do řady studií a článků – uved'me jmenovitě alespoň *Bridelovo umění slova* (SPFFBU, 41, 1992, D 39, s. 41–48; též Akord, 19, 1993, s. 10–12), *Neznámý F. Bridel, jeden z opomíjených velikánů české poezie* (Rozhlasová univerzita Svobodné Evropy I, Kruh přátel českého baroka v Mnichově a Česká expedice v Praze, Mnichov-Brno 1993, s. 177–185), *Bridelovy Jesličky* (SPFFBU, 42, 1993, D 40, s. 15–24), *Barokní básník dosud neznámý* (Proglas, 5, 1994, s. 67–68) —, jubilant zužitkoval v kritické edici *Fridrich Bridel: Básnické dílo* (TORST, Praha-Křesťanská akademie, Řím 1994, 445 s.).

Třetí místo podle četnosti zastoupení v jubilantově bibliografii zaujímá Bohuslav Balbín. M. Kopecký nově přeložil a vydal nejznámější dílo vlasteneckého jezuita 17. století, obranu českého jazyka a národa *Rozprava krátká, ale pravdivá* (Odeon, Praha 1988, 214 s.), publikoval stati *Słowianofilstwo Bohuslava Balbína* (Studia o literaturach i folklorze Słowian. Dedykowane Józefowi Magnuszewskemu, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1991, s. 37–45), *Balbín a Slovanstvo* (sb. Bohuslav Balbín a kultura jeho doby v Čechách, Památník národního písemnictví, Praha 1992, s. 51–56; německy in: Bohuslav Balbín und die Kultur seiner Zeit in Böhmen, Böhlau Verlag, Köln-Weimar, Wien 1993, s. 51–56).

Jak napovídají údaje uvedené výše, jubilant se kromě toho nadále zabýval biblistikou (srov. např. *Bible svatováclavská. Evangelia*, Blok, Brno 1991, 144 s., *Bible ve Stole Páně*, LF, 115, 1992, č. 2, Supplementum, s. 61–71, *Bible a barokní literatura*, sb. Česká bible v dějinách evropské kultury, Česká společnost pro studium náboženství ve spolupráci s Ústavem religionistiky Filozofické fakulty MU, Brno 1994, s. 57–66) a dalšími problémy i jednotlivými osobnostmi barokního umění, což dokládají Kopeckého stati *Development and Perspectives of Czech baroque research* (Synthesis, 18, Bucarest 1991, s. 59–75), *Jan Kořínek na pomezí vědy a umění* (Rozhlasová univerzita Svobodné Evropy I, s. 169–176), *Barokní lyrik Felix Kadlinský* (tamtéž, s. 186–193), *Bratři Tannerovi* (tamtéž, s. 194–200, v rozšířené podobě in: SCetH, 23, 1993, s. 72–82), *Dramatik Karel Kolčava a barokní divadlo* (Rozhlasová univerzita Svobodné Evropy I, s. 201–208), *Umění života a smrti P. Martina Středy* (Proglas 4, 1993, s. 30–35), *K intermediu v slovanských literaturách* (Česká slavistika 1993, Slovanský ústav v Praze, Praha 1993, s. 249–254), *Milovník a mistr českého jazyka Daniel Nitsch [Nič]* (Rozhlasová univerzita Svobodné Evropy II, MOVA v Brně ve spolupráci s Mezinárodním PEN Clubem v exilu v BRD [SRN], Mnichov-Brno-Plzeň 1994, s. 157–163; též in: SCetH, 23, 1993, s. 72–82), *Konceptuální kazatel Bohumír Hynek Bilovský* (Rozhlasová univerzita Svobodné Evropy II, s. 164–171), *Kazatel pozdního baroka Tomáš Xaverius Laštovka* (tamtéž, s. 172–178), *Perlová mušle Ondřeje Františka de Waldta* (tamtéž, s. 179–185), *Vlastenectví Matěje Václava Šteyera* (tamtéž, s. 186–192), *Rektor Martin Středa* (tamtéž, s. 201–207), *Matěj Vierius na cestě od literární legendy k románu* (tamtéž, s. 208–214), *K latinské homiletice V. B. Jesťrábského* (Slovo v úzkosti a naději. Sborník k 70. výročí narození Antonína Kratochvila, Masarykova uni-

verzita a Moravská zemská knihovna v Brně, Brno 1994, s. 169–177), *Concionator extemporaneus V. B. Jestřábského* (SCetH, 24, 1994, s. 145–154).

Pouhý výčet vybraných bibliografických údajů o publikační aktivitě Milana Kopeckého v posledním desetiletí prozrazuje, že jubilatova mimořádně rozsáhlá vědecká činnost kulminuje, přitom se však neuzavírá. Do dalších plodných let mu přejeme, aby při dobrém zdraví a v plné pohodě mohl uskutečnit i dokončit také ostatní své badatelské záměry.